

SAMMANDRAG AV KONSEKVENSERNA AV HAVSPLANEN, GRÄNSÖVERSKRIDANDE KONSEKVENSER OCH KONKLUSION

Avsikten med havsplanen är att planera användningen av havet på lång sikt för att säkerställa den ekonomiska nyttan av havsresurserna och bevara de samhällliga och kulturella värdena för havet och kustområdena. Behovet av att upprätta en plan grundar sig på Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/89/EG, som skapar en ram för havsplaneringen.

Estlands havsplan är ett statligt strategiskt grunddokument för den regionala utvecklingen. Planen utgår från den regionala utvecklingens principer och åtgärderna har inte planerats på detaljnivå. Havsplanen innehåller anvisningar om planläggning av landområden för dem som sköter den statliga regionplaneringen och dem som utarbetar kommunernas och städernas general-, detalj- och regionplaner, liksom även dem som fattar beslut om användningen av havet.

I den omfattande konsekvensbedömningen av havsplanen har man analyserat planlösningen med tanke på de rimliga konsekvenserna för såväl naturmiljön som för den ekonomiska, kulturella och samhälliga miljön. Med andra ord har man bedömt de betydande och vanliga konsekvenser som följer av genomförandet av planen och som av olika orsaker krävde bedömning i samband med utarbetandet av planen. De olika miljösektorerna har lagt fram förslag om hur man kan undvika och minska de betydande miljökonsekvenserna samt rekommendationer om hur man ska beakta miljöåtgärderna vid den fortsatta utvecklingen och genomförandet av planlösningen.

Vid utarbetandet av havsplanen och konsekvensbedömningen stödde man sig på befintliga undersökningar av havsområdet och på expertutlåtanden (under planläggningsprocessen gjordes flera analyser av havsområdet för att kartlägga känsliga områden). I konsekvensbedömningen gjordes i enlighet med principen om undvikande och försiktighetsprincipen förslag om att redan på strategisk nivå undvika de känsliga områden som är viktiga för den levande naturen. Konsekvensbedömningen har utförts med beaktande av precisionsgraden i det strategiska planeringsdokumentet och omfattningen av dess innehåll. I de fall där kartläggningen av havsområdet i fråga om den levande naturen kräver precisering och konsekvenserna av den planerade verksamheten beror på tekniska lösningar, föreslog man att i planlösningen ta in ett villkor om att de aktuella undersökningarna vid behandlingen av verksamhetstillstånd ska preciseras eller utföras på nytt för att trygga de viktiga ekosystemen i havsområdet och den marina miljöns goda status.

SAMMANDRAG AV KONSEKVENSERNA

Syftet med planlösningen och den relaterade konsekvensbedömningen var att enligt det strategiska planeringsdokumentets precisionsgrad analysera samverkan av de befintliga verksamheterna och de planerade verksamheterna samt att främja en mångsidig användning av havsområdet. Enligt planlösningens fokus förekommer samverkningar i synnerhet på de områden där man planerar nya former för användning av havet. De främsta områdena där konsekvenser förekommer är:

1. Vindkraftsområde nr 1 i Rigabukten

Även om man vid analysen av produktionsområden för vindkraft har inkluderat även naturvärden som en grund, visade en extra utredning av fåglarnas flyttvägar och rastplatser på betydande konsekvenser i östra delen av vindkraftsområde 1. I Rigabukten har man planerat produktionsområden för vindkraft även i havsplanen för Pärnu och havsplanen för Lettland. Om dessa genomförs i sin största form är det fråga om ett omfattande produktionsområde för vindkraft som kräver mycket bra vindresurser. Med anledning av det som angetts ovan beslutade man att minska vindkraftsområde nr 1 genom att utesluta områdets sydostliga kant, som utgör 13 procent av hela områdets areal. Minskningen av vindkraftsområdet har negativa

ekonomiska konsekvenser och försvagar även i viss mån möjligheterna att uppfylla klimatmålen. I detta fall bör det dock anses viktigare att lindra konsekvenserna för fågelbeståndet. Eftersom det är fråga om ett omfattande produktionsområde för vindkraft som har koncentrerats till ett enstaka område, kan minskningen av området även i fråga om de ekonomiska konsekvenserna anses vara mindre negativ i och med att den bidrar till att undvika överanvändning av vindresurserna. Samtidigt frigörs även tilläggsområden för trålning, vilket sannolikt dock skulle ske även på produktionsområdena för vindkraft.

2. Vindkraftsområde nr 2

I samband med bedömningen av de samhällliga och kulturella konsekvenserna har man utarbetat ett förslag om att lindra de visuella konsekvenserna genom att planera så kallade vindkraftsfria korridorer i de viktigaste områdena där havsplanens miljökonsekvenser utretts. Man kan anta att beaktandet av förslaget inte leder till några betydande ekonomiska konsekvenser, eftersom planen redan tidigare innehöll en princip om att vindkraftverken inte får täcka hela blickfältet. På motsvarande sätt var det klart att vindkraftsområdena inte till hundra procent får fyllas av vindkraftverk. Eftersom beaktandet av förslaget är förknippat med en positiv samhälllig och kulturell effekt och de allmänna utvecklingsvillkoren inte avsevärt skulle försämrats, är det ändamålsenligt att förslaget övervägs noggrant.

3. Sjötrafikområden och principer för utveckling av hamnätverket

I samband med bedömningen av de ekonomiska konsekvenserna har det lyfts fram att urvalskriterierna för hur hamnätverket ska utformas inte bör begränsas till de faktorer som föreslås i anvisningarna om havsplanen (lämpliga naturförhållanden och avstånd). Samtidigt ska man beakta att uppförandet av nya hamnar är en verksamhet som avsevärt påverkar naturmiljön och vars nödvändighet ska övervägas noggrant. I planläggningsprocessen har det framgått att i synnerhet det befintliga hamnätverket bör uppmärksammas inom snar framtid för att undvika bristfällig lönsamhet för gjorda investeringar. Syftet med planläggningen är att styra hamnätverket mer planmässigt än hittills, varför vissa begränsningar bör betraktas som absolut nödvändiga.

I samband med den fortsatta utvecklingen av planlösningen ska de framförda förslagen tas i beaktande på ett balanserat sätt.

Vid konsekvensbedömningen låg fokus på att utreda konsekvenserna av verksamheten i havsområdet för att undvika motstridiga markanvändningsformer, varvid det är uteslutet att bygga ut ny verksamhet i havet, såsom vindkrafts- eller fiskeodlingsområden, på naturskyddsområden.

GRÄNSÖVERSKRIDANDE KONSEKVENSER

Några direkt gränsöverskridande konsekvenser framgår inte av planen. Majoriteten av de planerade områdena ligger tillräckligt långt från gränsen till Estlands territorialhav så sannolikt uppstår inte några betydande gränsöverskridande konsekvenser. Det planerade vindkraftsområdet nr 1 avgränsar direkt till Lettlands territorialhav.

Indirekta konsekvenser för havets naturtyper och organismer kan komma till uttryck på följande sätt:

- Eventuella ofördelaktiga gränsöverskridande konsekvenser när det gäller hur fågelbeståndet påverkas av havsvindkraftsparkens användningstid;
- Eventuella ofördelaktiga gränsöverskridande konsekvenser i byggnadsskedet av de planerade verksamheterna (buller, spridning av sediment osv.) för fiskar och sälar;

- Om man i framtiden vill förena de planerade vindparkerna med kabel till utlandet (till Lettland, Finland eller Sverige), kan detta orsaka gränsöverskridande konsekvenser.

Målet med både havsplanen och den relaterade miljökonsekvensbeskrivningen var att ta fram en planläggningslösning som beaktar naturmiljöns värden (bl.a. i samverkan med verksamheterna i de övriga havsområdena) och förhindra eventuella konflikter på planläggningsnivå. De eventuella gränsöverskridande konsekvenserna ska preciseras och bedömas i samband med miljökonsekvensprocessen på varje nivå av planläggningen.

KONKLUSION

Vid preciseringen av havsplanen har man inte konstaterat ofördelaktiga konsekvenser av att planen tas i bruk, då man beaktar de villkor och anvisningar som fastställts i planen och de miljöåtgärder som planerats i denna konsekvensbedömning och som gäller planlösningen och framöver även verksamhetstillståndet.